

Bácsmegyei Függetlenség

A BÁCSBODROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 10 kor., negyedévre 3 kor.
Tanítók részére: Egész évre 8 kor., félévre 4 korona.
Egyes szám ára 10 fillér.

Laptulajdonos:

A „BÁCSMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT.”

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz.
Közlemények és előfizetések ide küldendők.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Kritika.

Úgy cselekedjél, hogy akaratod alapelve egyuttal alapelve lehessen az általános törvényhozásnak. Kant.

Kant Emánuel, híres német bölcsésznek a „gyakorlati ész kritikája” című művéből vettük a jelen soraink fölé írt jeligét. Akaratlanul is ezen aranyat érő mondást idézhetjük a mai charlatan politika irányítóinak emlékeztetőbe, mert fájdalmasan kell tapasztalnunk, hogy a hatalmi polcon levő államférfiaink semmiesetre sem oly akaratnak érvényesülését óhajtják s erőltetik a törvényhozásra, mely egyuttal az általános törvényhozás alapelveként volna kívánatos. Sőt úgy látjuk, hogy azon kormányakat, mely mindenáron a maga hatalma alá akarná gyűrti a törvényhozást, saturálva lévén különféle bécsi velleitásokkal, nemcsak nem kívánatos, de olyannyira veszedelmes a nemzeti lét szempontjából, hogy feltétlenül helyeselnünk kell azon ellenzéki törekvést, mely erélyes kritika gyakorlásával akarná rábírti a hatalmi mámorában őrzőgő kormányt arra, hogy Kant szerint valóban úgy cselekedjen, hogy akarata az általános törvényhozásnak is alapelve lehessen.

De vajjon féltelézhetünk-e a Bécsben elbódított főkből „tisztá ész”, mit Kant is az ismerethez megkíván? Éppen-séggel sem! Hiszen azt látjuk, hogy a tiszta ész számúzve van a munkapárt táborából s nem vezérel ottan más, mint az ösztön... a hatalom megtarthatásának vad ösztöne. Már pedig nem ösztön kell, hogy legyen a magyar törvényhozásnak alapja, de tiszta ész és erős nemzeti akarat, mert enélkül hatalmi pártoskodásban veszünk el.

S ezt tudva, nem hazafias munkát cselekszik-e az az ellenzék, mely tárgyilagosságot gyakorol fenn a képviselőházban és lenn az alkotmány végvárakban, a vármegyékben egyaránt? Csakis erős, az igazságot fején találó kritika eredményezheti azt a tisztulási folyamatot, melynek hivatása a társadalmi betegséget, a korrupciót megszüntetni s magyar közéletünkbe visszaállítani az erkölesi alapját. Ehhez azonban szabad-

ság kell, mint Kant mondja: az akaratnak autonómiája, az önrendelkezésnek képessége. Már pedig éppen ez hiányzik ott a munkapártnak táborában, hol minden van, csak szabadság nem, hol nem lehet szó önrendelkezésről, csak parancsról, hol az egyesekben nincsen akarat, csak szolgálmányok teljesítése, hol nincsen nemzeti akarat, csak idegen.

S mert éppen a megalkuvást nem ismerő nemzeti akarat hiányzik a mai magyarnak csúfolt politikában, melyet a legrútabb önzés, a hatalmi ösztön irányít, örömmel vesszük a parlamenti beszédekben megnyilvánuló kritikát. Örömmel azért, mert reménykedéssel tölt el bennünket, kik a vidéken vagyunk hivatva a tollnak fegyverével cselekedni ugyanazt. Mert nemcsak az általános törvényhozásnak alapjává igyekszik lenni a politikai szélhámoskodás, de vele együtt ügylészlik, hogy alapjaiban lőn kiforgatva a törvény, megcsúfolva annak tisztelete s feje tetejére állítva a társadalmi rend az ország minden részében s a mi vármegyénkben és városunkban is.

Vagy talán olyan nagyon ideálisak a közállapotok a megyében s a városban, midőn egy függetlenségi főispán alatt megszokott békés viszonyokat kell nélkülöznünk s azt látjuk, hogy míg a múltban még egy notorius 67-es örszemet, egy Mikosevits Kanutot is megtűrt a hatalom, sőt saját bevallása szerint is pártkülömbőség nélkül való támogatásban részesülhetett, ma csakis a politikának csunya szemüvegén át nézik az embereket s becsülik meg annak értékét?

Nem hívja-e ki méltán kritikánkat azon minősíthetetlen eljárás, hogy amíg a független érzelmű, de függő viszonyban levő tisztviselők a bosszúnak minden nemétől való félelmükben kénytelenek érzelmüket magukba fojtani, addig nem tekintvén sem a vármegyei, sem a városi gazdálkodás szolidaritására s a köznek javára, itt protekciós kinevezésekkel s tiszteletdíjakkal, ott erőszakos választásokkal és kegydíjakkal jutalmazák a fennálló korrupciós rendszernek konclesó kreaturáit?

Nem fogunk ezúttal részletes kri-

tikát gyakorolni a már eddig is köz-tudatban élő visszaélések felett, csak éppen jelezzük, hogy a hatalom minden igyekezete dacára nem fogunk megfélemlítve visszavonulni s az érdekszövetkezett öröme szótlanul hagyni oly jelenségeket, melyek mind arra engednek következtetni, hogy manapság a politikai szolgálatok jutalmazása járja.

Sőt még ezután sajtóban is megújulva vesszük fel az ellenőrzésnek bár terhes feladatát, de tesszük ezt abban a tudatban, hogy általa megnyitjuk annak a népek szemét, melyet a cinizmusnak és törvénytelenységnek minden nemével ideig-óráig félrevezethettek ugyan, de örökre rabigába nem tarthatnak.

Jól tudjuk azt, hogy Bácska volt a mindenkori kormányok leghűbb csatlósa s itt józanodik ki legkésőbb a nép. De tudjuk azt is, hogy elvhő munkánkkal mi is hozzájárulunk az országos tisztulási folyamatnak felidézéséhez, melynek kimenetele itt sem lehet kétséges: az országos átalakulásba való beilleszkedés, az alkalmazkodás.

Be csunya szerep a gazdag Bácskához, melynek fiai ép, jó módjuk mellett lehetnének a függetlenségnek zászlóvivői. De vajjon nem talál-e feltevésünk, hogy éppen egyesek jó módjában rejlik az érvényesülés vágyának ördöge? Nem éppen a magas polccal járó reprezentációs költségnek bírása serkent-e egyeseket a hatalom megragadására s annak mindjobban való kiaknázására?

Mily perspektívája a charlatan gondolkodásnak s mily szánalmas vergődése a politikai moralnak!

Ilyen moral mellett nem létezhetik szabadság! Az akaratnak autonómiáját, az önrendelkezésnek képességét kiöli a gerinctelenség, mely hovatovább katasztrófába vinné a nemzetet.

Ezt nem akarjuk mi, kik a törvényhozásnak, a társadalmi rendnek alapjává kívánjuk tenni a moralt, egy nemzetnek legszebb moralját: az önértel. melynek nyomában jár a függetlenség.

Ezt szolgáljuk az ellenőrzéssel, a tiszta észnek kritikájával. —s.

Előfizetési felhívás!

1911. évi január hó elsejével lapunkra új előfizetést nyitunk.

A mikor közönségünket egy küzdelmes politikai esztendő leforgása után, egy új évnek küszöbénél, új előfizetésre hívjuk fel, ezt azon tudatban tehetjük, hogy újult erővel megyünk az új esztendőben is azon reánk váró küzdelembe, mely elől egy ellenzéki sajtónak kitérnie nem lehet.

Erős bizodalommal lépünk egy magasabb évfolyamba, azon kedvező fordulat miatt, hogy lapunk a zombori függetlenségi párt tulajdonából a Bács-bodrog vármegyei függetlenségi párt tulajdonába ment át s így a vármegyei ellenzéknek központi szócsove lesz.

Bizodalomunk fokozására szolgál azon körülmény is, hogy lapunk szerkesztése egy hivatásos újságíró szakaratott tollára bízott.

De legfőbb bizodalomunk mégis a függetlenségi eszme erejében van. Mert jöhetett bár piszkos víznek áradata, mely kiölni akarta a hazafiúi lelkesedés szent tüzet, visszamaradt a szikra, melyet új lángra szítani hivatása lapunknak.

Jól tudjuk azt, hogy a függetlenségi eszme ápolása, a radikális szabadelvűség elveinek szolgálása, a választójogi reform sürgetésében megnyilvánuló demokratizmus, a kormány, a hatóságok és ezek szolgálatában álló egyes emberek előtt kellemetlen hatást keltenek s a fájó igazság bármily concilians hangon szólal is meg, a személyeskedés vádját, a sajtóper emlegetését idézi fel, de mi a magunk útján megyünk és függetlenül küzdünk a megállás nélkül való haladásért és az igazságért.

S ezen most talán még csupán ideálisnak tetsző, de a jövőben gyakorlatinak bizonyuló munkánkban nem akaszt meg bennünket semmi hatalom.

A politikai irányú tevékenységünk mellett, áthatva attól a nemes feladattól, mely a magyar sajtóra hárul, kulturmissziót is akarunk teljesíteni, legfőbb gondoskodásunk tárgyát képezvén lapunk irodalmi nivójának megőrzése.

Ezekhez a nemes célokhoz kérjük az olvasó közönség támogatását!

Lapunk előfizetési ára:

Egész évre — — — — 10 korona.
Félévre — — — — 5 korona.
Negyedévre — — — — 3 korona.

A „Bács megyei Függetlenség“
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Bankvita.

A kormánypárti lapok a függetlenségi párt szakszerű és igazán magas színvonalú vitáját obstrukciónak nézik, ámbátor a kormánypárt szintén csak szakszerű vitának tartja a függetlenségi párt felszólalásait, amit bizonyít azon körülmény, hogy ő is csatasorba állítja szónokait.

A vita eddigi során a függetlenségi párt szónokai tárgyilagosan és szakszerűen bizonyították be az önálló bank szükséges voltát és így bebizonyították, hogy az objektivitás és a hozzáértés nem privilégiuma a kormánypártnak és hogy pénzügyi és gazdasági szempontból is lehet valaki az önálló bank híve.

A kormánypárt szónokai nem törekednek a bankjavaslat szakszerű védelmezésére, hanem beszédeik a koalíció ellen hangoznak, mintegy

vádbeszédképen. Főleg a készfizesítés tekintetében a védelem a kormánypárt részéről nagyon lanya és úglátszik kissé magukba szálltak, mert jól tudják, hogy a népek ezt ígérték. (Dehogy szállnak magukba! Szerk.)

A paritás fentartására vonatkozó rendelkezés magyarázásával csupán a függetlenségi párt szólt a javaslatához meglepő hozzáértéssel és úglátszik, hogy a bankjavaslatnak ezt a szerintük nagy vívmányát senki sem fogja megvilágítani a munkapárton. A kormánypárt utolsó védelmezése az, hogy szemére hányja a Benedikt formulát a függetlenségi pártnak, pedig ez csak azt jelentette volna, hogy a közös bank szabadságának meghosszabbításától az ország már 1917-ben megmenekül.

A kormánypártnak a bankvita során vezérmotivuma a koalíció gazdálkodása, pedig maga is belátta avagy beláthatja, hogy ily indokok felhozása által csak nevéssé teszi önönmagát, miután jól tudja, hogy az ily motivumok felhozása nem igaz.

A függetlenségi pártok vezérszónokai már többször bebizonyították az önálló bank szükségét, megvilágították azt és részletesen is tárgyalták, hogy annak beállításával semmiesetre sem áll be a magasabb kamat, mert hiszen megkapjuk a pénzt mi is olyan olcsón és nem áll a kormánynak az az ijesztése, hogy a kisebb kereskedők és iparosok tönkrejutását jelentené az önálló bank, mert egyrészt annak felállításával sokkal messzebbmenő támogatásban részesülne és így fejlődése előidézne gazdasági haladásunkat is.

A kormánypárt részéről tehát ezen állítás nem más, mint rosszakaratú ráfogás, mely kellő hozzáértés mellett semmiképp sem állja meg helyét. Rendszabályozni, törvénytelenéget törvénytelenégre halmazni, ez az ő mesterességük, pedig okulhattak volna a múltakból, amikor a puska visszafelé sült el.

Nem tartják ők szem előtt a magyar nemzet érdekeit, mert különben ők is az önálló bank mellé sorakoznának, hanem egész politikájukat a rosszakarat, az önzés és szolgáltság jellemzi, mert tényleg ezen tulajdonságok közelebb viszik őket az udvarhoz, de annál inkább eltávolítják őket a nemzettől és így végük a megsemmisülés lesz, mert a nemzet java és szabadsága elleni küzdelem, egyszerűen hazaárulás. N. O.

HIREK.

Kinevezések. A m. kir. pénzügyminiszter Mihályi János zombori számellenőrt számvizsgálóvá, Jónás István és Tussay Gábor zombori számtiszteteket pedig számellenőrökké kinevezte állomás helyükön való meghagyás mellett. — Bence Béla segédmérnököt a kereskedelmi miniszter m. kir. állami mérnököt kinevezte a zombori m. kir. államépítészeti hivatalhoz.

Athelyezés és kinevezés. Ligeti Béla zsabalyai járási m. kir. állatorvos Csurogra helyeztetett át és helyébe Huszágh Sándor állatorvos gyakornok neveztetett ki Zsabalyára.

Előleptetés. A közoktatásügyi miniszter Joós István bajai tanítóképezdei tanárt a VII. fiz. osztály 3. fokozatába léptette elő.

Athelyezés. A közoktatásügyi miniszter Csurics Kamenó Péter zsabalyai tanítót Nádalyára helyezte át.

Eljegyzés. Kovács János újvidéki kereskedő jegyét váltott Bruck Mihálylovits Stefánia kisasszonnyal.

Mghívó. A „Zombori Troubadour“ egyesület a következő szövegű meghívókat küldötte szét: A bajsai Vojnits István Bács-Bodrog vármegye és Zombor szab. kir. város főispánjának védnöksége alatt saját zenealapja javára Zomborban 1911. évi február hó 11-ik napján (szombaton) a városháza termeiben tartandó „Zombori Troubadourok“ estélyére. Kezdeté este 9 órakor. Belépő-jegyek e borítékos meghívó előmutatása mellett Karsay Elemér háznagynál és az estélyen a pénztárnál válthatók. Személyjegy ára 3 korona. Családjegy ára 8 korona. Karzatjegy ára 5 korona. Felülfizetéseket köszönettel fogadunk és hírlapilag nyugtázzunk.

Felülfizetések a zombori kereskedelmi alkalmazottak f. hó 14-iki estélyén. Dr. Konyovits Dávid, Ráczits és Czvrkusits, Schliesser

Sándor, Weidinger S. és Zs. és a Zombori Hengermalom 20. — koronát. Dr. Alföldy Árpád, Dr. Falcione Nándor, Konyovits Testvérek, Dr. Molnár Károly, Polzovits Testvérek, Surányi Sándor és Wámoscher Gézáne 10—10 koronát. Veinfeld Mór, Dr. Strasser Henrik 8—8 koronát. Müller Gyula, Dr. Gál Rezső, Dr. Bruck Ármin 6—6 koronát. Gruits Viládó, Engel Mór, Dr. Spitzer István, Marschan I. Dr. Scheer Ármia, Dr. Kabos Márton, Schöffer József és Földváry Mór 5—5 koronát. Dr. Spitzer Mórné, Harmuth József, Illin Dezső 4—4 koronát. Kovacsits Radivoj, Gyulai Oszkár, Panits Koszta, Schäffer Herman, Freund S. és társa, Weidinger Dezső, Hameder Károly, Schön Dezső, Stein Jakab, Dr. Bruck Jenő, Dr. Sági Samu 3—3 koronát. Szabó Nándor Péter, Falcione István, Szuppek Gyula, Német Ignác, Wertheim Dezső, Hirth János, Dávid Manó, Siskovits I. Magyarits Mihály, Dédity Koszta, Mattas András, Fischer Nándor, Baity Vitomor, Engusz József, Bozsánszky János, Szücs László, Klein Albert, Szabó Lajos, Bondy Arnold, Goldfahn Berczi, Theodorovits K. Steiner M. 2—2 koronát. Dusanits Szvetozár, N. N., Schäffer Fülöp fia, Gruda Pál, Radoszavijevits Sz., Jelacsits P. M., N. N., Steinfeld Ödön, Friedmann Lajos, Sulyok Ferencz, Ugyr K., Horn N., Marton Imre, Kuntity Sándor, Tanis Pál Vörös I., Ugyr István, Rakov János, Löwy F., Dr. Berkes Zs., Józics K., Tantner Ottó, Keszler Dezső, Fuderer György 1—1 koronát Fővárosi és vidéki cégek adományainak összege 600. — korona, tehát a felülfizetések végösszege: 992. — korona. A nagylelkű adományozóknak ezuton mond hálás köszönetet az egyesület elnöksége.

Az országos Pázmány Egyesület Budapesten, a múlt héten tartotta meg Prohászka Ottokár püspök elnöklésével az évi rendes és tisztújító közgyűlést, mely szokatlanul élénk és látogatott volt. Főurak, főpapok, országgyűlési képviselők, társadalmi életünk bajnokai vettek azon részt. Zomborból, illetőleg a Bácskából, Vértesi Károly író az írói egyesület választmányába beválasztották.

Adakozás. A Napközi Otthon javára újabbban beérkezett adományok a következők: „Stebler“ asztaltársaság 90 kor., Ambrozovits Emilia 5 kor., továbbá a „Zombori Hengermalom Társaság“ 100 kgr. lisztet, Szabó Lászlóné egy fazék zsírt, dr. Buják Józsefné 12 üveg paradicsomot, Mátray Zsigáné 10 liter babot, Krusetz Jánosné 10 kgr. lisztet, Karácson Gyuláné 8 fogás hajmát, 6 üveg paradicsomot, 3 kgr. darát és 3 kgr. sót.

Farsangi dal- és tancestély. A zombori iparos dalárda folyó évi február hó 1-én farsangi dalestélyt rendez, melyre a nagyerdemű közönséget tisztelettel meghívja. Műsor: 1. A veteránok, Tréfás férfiak. Szentirmai E-től. 2. A vig bakterek. Kettős dal. Előadják: Bogdán István és Répits Ferenc. 3. Régi nóta. Férfiak. Lányi E-től. 4. A fogorvosnál. Kettős dal. Előadják: Krieg Károly és Bozsánszky János. 5. Este van már csöndes este. Férfiak Lányi E-től. 6. A turisták Kettős dal. Előadják: Hrabovszki István és Varga Kálmán. 7. Eduardó és Kunigunda. Rémes opera. Személyek: Snuggi várúr Ispánovits Mihály, Kunigunda Snuggi leánya Hrabovszki Stefike, Eduardó lovag, Kunigunda szerelmese Gasparich András, Hadubrand lovag, Eduardó vetélytársa Répits Ferenc. Orvosok, mentők, hullahordozók. Műsor után táncmultság az Elefánt-szálló összes helyiségeiben. Belépődíj személyenkint 2 korona. Jegyek előre válthatók Ehrlich Nándor fia bádigos üzletében (Rákóci-út 6.) és az előadás napján este a pénztárnál. Műsor kezdete este fél 9 órakor. Akik tévedésből meghívót nem kaptak és arra igényt tartanak, sziveskedjenek azt Gruda Pál nagytőzsdéjében bejelenteni. Zombor, 1911. január hó. Tisztelettel. Az iparos dalárda.

Egy évi tűzkárokról. Statisztikai hivatalos kimutatás szerint 1909. év folyamán összesen 23,144 tüzeset fordult elő a magyar birodalomban. A károsodott községek száma 6215, az anyagi károsodás pedig 46 millió 900,000 korona volt. A tüzesetek okát az eseteknek alig több mint egyharmadában sikerült minden kétséget kizárólag megállapítani, míg legnagyobb részénél ismeretlen maradt.

Iskolai gondnokság. A főispán a zombori állami elemi iskolai gondnokság elnökévé Rittinger Antal állami főgimnáziumi igazgatót, tagjaivá Rácz Soma és Pallein János főgimn. tanárokat és Scultéty Ferenc vm. árvaszéki elnököt kinevezte. Ezen gondnokságnak hivatalból tagjai Fejér Gyula róm. kath. apátplébános, Kupuszárevits Lyubomir gör. kel. főesperes, Hauke Imre poigármester, dr. Daninger Ádám vm. főorvos és Lombos Albert állami elemi iskolai tanító lesznek. Mint hírlík, a zombori ág. h. evang. egyházközség törvény és szerződés értelmében a gondnokságba Lombos Alfréd evang. lelkész, Prokópy Imre keresk. iskolai tanár, egyházközségi felügyelő, Halm Ottó egyh. másodfelügyelő és Steiner Lajos egyh. pénztárost választja be. — Így a zombori állami elemi iskolai gondnokság tagjainak száma 13 lesz.

Tanítói összejövetel. Mikor Faragó János megyénk tanfelügyelőjévé kineveztetett, elhatározta, hogy a tanítókkal a fehér asztalnál is meg fog ismerkedni. Mert egészen másképpen viselkedik a tanító főnökével szemben hivatalos működése közben, mint amikor fesztelen társaságban bizalmasan elbeszélgethet vele, vágyait, kívánságait őszintén elmondhatja, szívét kitárhajta. És hogy ebből a baráti érintkezésből is csak jó háramlik az iskolára, minden paedagógus előtt tudva van. Ez indította Faragót arra, hogy a tanítói összejövetelekre vonatkozólag mindenütt az impulzust megadja, ahol arra való készséget tapasztalt. Megyénkben már több helyütt rendeztek is ilyen összejöveteleket, melyek a hozzájuk fűzött reményeknek teljesen megfeleltek. Különösen Zomborban tartottak tanítóink gyakran igen sikerült baráti estélyeket. A napokban történt tanácskozáson elhatározta a zombori osztánóság, hogy február 4-én nagyobb szabású szórakoztató családi estélyt rendez, melyre a környékbeli tanítók is berándulnak. A mulattató rész-összeállítására négytagú bizottság küldetett ki. Tudva azt, hogy a tanítók között sok a jó zenész, előadó, bizton reméljük, hogy nagyon változatos lesz a program s hogy a tanítók családjainak kellemes mulatságban lesz részük. Az összejövetel sikere érdekében egy agitációs bizottság buzgólkodik, Petényi Józseffel az élén.

Népszámlálási adatok. Érdekes a magyar városok lakosságának szaporodása. Az új népszámlálás szerint Temesvár mostani lakossága 72.000, Kecskemét 66.000, Kolozsvár 60.000, Pécs 50.709, Miskolc 47.300, Győr 45.250, Kassáé 40.000, Nyiregyházié 38.342, Egeré 27.000, Pápáé 21.030, Békéscsaba nagyközség lakossága 43.547. — Bosznia és Hercegovina népessége 1.893.682 lélek.

Női tanfolyam. A bácsmezei női ipariskolában február 1-én veszi kezdetét a felsőruha és luxus kézimunka tanfolyam, melyre iratkozni d. u. 2—5. lehet az iskola helyiségében (Deák Ferencz körút, Husvéth-féle ház.) Beiratási díj 3 korona. A tandíj a tíz hétre 20 korona.

Szocialista ujság Ujvidéken. A magyarországi szociáldemokrata munkások legutóbbi budapesti kongresszusukon elhatározták, hogy szervezetüket kibővítik, a pártlapot beszüntetik, azután Budapesten és Ujvidéken indítják meg és végül, hogy az általános választói jog érdekében az ország szerblakta vidékein fokozott erővel folytatják az agitációt.

Ifjú merénylő. Topolyán — Szalma Lajos és Győri Lajos 12—14 éves gyerekek összevetek valamin, mire Győri revolvert rántott és avval rálőtt Szalma Lajosra, akit el is talált és súlyosan megsebesített. A merénylő ellen följelentést tettek.

Sommás eljárás Szentfűlöpön. Szentfűlöp községe a szabadka—gombosi vasúthoz adott összegek s egyéb szükségleteinek fedezésére egyéb jövedelmi forrásokon kívül községi kenderáztatót állított fel, melyben minden kocsi kenderáztatásért 10 korona díjat szed. Történt azonban a múlt évben, hogy egy termelő 1909. évi termését kazalba rakva azt 1910. év tavaszán három szentfűlöpöi egyénnek eladta, akik azt áztatva, törve, gerebenezve eladták és értékesítették. Következett az áztatás díjának behajtása és az ezért járó 80 korona fizetésére nem áztatókat, hanem a termelőt, — aki ken-

derét nyersen asztagon eladta — szólították fel, aki a községi bíró előtt elmondotta, hogy a kender nem ő, hanem a vevők áztatják. A vevők is megjelentek és csak azt kifogásolták, hogy a követelt összeg az idegen áztatókra járó magasabb tételnek felel meg. Többet a termelő nem törődött a dologgal, ahogy semmi köze sincs hozzá. A községi bíró azonban 1911. január 11-én elküldte a községi végrehajtót egy esküdtet és két rendőrt a termelő kender eladóhoz és lefoglalta annak 3 éves üszőjét, elvitték és január 12-én a község házában elárverezték. Hitelezők, fei Szentfűlöpöre, mert ennél rövidebben senki sem tudja a követelést behajtani és még hozzá nem is az adóstól, a közadók módjára, tekintet nélkül az összegre. A termelő csak annak örül, hogy a gerebenezést nem a községi bíró végezte, mert ennek díját is rajta követelné. Hogy mit szólnak ehhez a járásbeli urak és a megye, a felebbezés fogja megmutatni.

A „Magyar Eszperantisták Társasága” e hó 13-án tartotta a közgyűlést előkészítő választmányi ülését, amikor is az egyesületi élet egész évi fejlődéséről tett tisztviselői jelentések kapcsán elhatározta a választmány, hogy az idén magyar eszperanto kongresszust fog rendezni. A propaganda vezetését továbbra is Medgyesi János tanárra, a „Hungara Studento” szerkesztőjére bízták. Az eszperanto nyelv iránt érdeklődőknek egy 10 fillérs bélyeg ellenében szótárral ellátott kis nyelvtant küld a „Hungara Studento” szerkesztősége, vagy a „Magyar Eszperantisták Társasága” titkári hivatala (Mindkettő: Budapest VII. Alpar-utca 8. sz.)

Népszámlálási estély Szondon. Sztüllich Jenő Szond község népszerű jegyzője, mint népszámlálási felülvizsgáló és neje, a népszámlálásban részt vett számláló biztosok és azok hozzátartozói tiszteletére f. hó 18-án a polgári olvasó körben fényes bankettet rendeztek. A lakoma a legsikerültebb farsangi mulatságok ismérvét magában foglaló kedélyességgel a korai reggeli órákban ért véget, a hol a számláló biztosok a legfesztelenebbül cserélték ki egymás között kölcsönösen a nehéz munka közben szerzett élményeiket. Itt emlíjük még meg, hogy Szond község lakossága az utolsó tíz év alatt részben természetes szaporodás, részben pedig egyes nagyobb birtoktestek parcellázása folytán bevándorlás révén 700 lélekkel szaporodott.

Véres találkozás. Véres találkozása volt csütörtökön Glück Samu almási fakereskedőnek és Manhalter József ottani fiatal gazdának. Glück megvette árverésen a Manhalterék hetven hold földjét és ezért Manhalterék bosszút forraltak ellene. Csütörtökön este, mikor Glück a földön járt, a fiatal Manhalter reátámadt és kapanyéllal félholtra verte. A csendőrség letartóztatta a tettest, később azonban szabadlábra helyezte, mert szökésétől tartani nem kell. Glück Samu állapota egyre válságos és csak mára fordult kevéssel jobbra.

Munkás-szerződések megkötése. A földmivélsügyi miniszter az egyik közigazgatási bizottság fölterjesztésére kivételesen megengedte, hogy a mezőgazdasági munkásokkal és a dohánykertészekkel kötendő szerződések az előjárások közbejötté nélkül legyenek megkötendők és a megkötött szerződést csupán láttamozás végett mutassák be az előjárásoknak. Az alispán a földmivélsügyi miniszter engedelmére kapcsán szigorúan figyelmeztette az előjárásokat, hogy a hozzájuk láttamozás végett bemutatandó szerződéseket gondosan vizsgálják felül abban a tekintetben, hogy megfelelnek-e azok a törvény rendelkezéseinek és ha legcsekélyebb eltérés mutatkozik azokban a törvény kívánataitól, az esetre a láttamozást felelősség terhe mellett tagadják meg, nehogy a szabálytalanul kiállított szerződések alapján folyamatba tehető jogigények érvényesítése a felekre nehézséggel és illetőleg hátránnyal járjon.

Egy új Cunard-szerződés. Mint értesülünk, a magyar kormány nemcsak az északi hajózási társaságokkal, hanem a Cunard-társasággal is új szerződést kötött. Tudvalevőleg az angol Cunard-társaság szállítja a magyar kivándorlókat Fiumén át Amerikába. Az új szerződés a régivel még alkalmasabb a Magyarországból való kivándorlás emelésére. Az angol

vonal igazgatói: mr. Booth, mr. Mearns, mr. Lister és mr. Barr ötnapig tárgyaltak Budapesten a belügyminisztériummal és három nap előtt — nagyon megelégedetten a Cunardra nézve előnyös szerződés-kötéssel — hazautaztak. Értesülésünk szerint az 1914. évben lejárató Cunard szerződést már most 1924-ig meghosszabbították. Hogy miért volt ez a kormánynak annyira sürgős, azt senkinek sem tudja. Az új szerződést nagyon titkolják, minthogy azonban a kivándorlási törvény előírja, hogy az eféle szerződéseket az országgyűlés elé kell terjeszteni, az örökké titokban nem fog maradhatni.

Szerencsétlen lövés. Csantavéren — Tóth János 16 éves fiút e hó 5-én este véletlenül meglőtték. A szerb karácsony alkalmából több legény paszióból lövöldözött. Az egyik golyó szeme fölött érte. Azonnal a szabadkai kórházba szállították. Az ismeretlen tettes ellen megindították a nyomozást.

Különös békeltetés. Egy szabadkai korcsmában egyik elmúlt éjszakán együtt mulatott Turanov Pál és Vladisláv Vászó egy szabadkai rendőrrel. A mulatás után összevetek és Osztrogonác Szaniszló ki akarta békíteni a haragosokat. Mikor ezek nem hallgattak rá, Turanovot és Vladislávot egy vasbottal fejbévágta. A rendőrség Osztrogonác ellen megindította az eljárást.

104 kilométeres repülés. Bámulatra ejtő az a sebesség, amit a repülőgépekkel el lehet érni. A gyorsvonatok maximális sebessége 90 kilométer, amit azonban sohasem lehet teljesen kimeríteni. — 90 kilométer a vasut évszázados ismerete után. A repülőgép pedig gyermekkorában 104 kilométer sebességet tud elérni. — Ezt a sikert érte el Barrier francia aviatikus, aki a meuphisi versenyen ezzel érte el sebességi rekordját.

Uj magyar iskolák Horvátországban. A horvát bán, D. Miholjác, Sokolovácon és Zlebina pusztán engedélyezett legutóbb magyar iskolát. A D. Miholjáci 2 tanerős magyar iskola december 29-én nyílt meg, mely Majláth László gróf buzgólkodására engedélyeztetett. Az iskolát Kutonics József kanonok szentelte be s nyitotta meg lelkes magyar beszéddel. Az iskolaszéki gyűlés és beiratkozás lelkes hangulatban folyt le. A jelentkezett tanulók száma 104. Jövőre valószínűleg már négy tanerőt kel alkalmazni olyan sok a magyar gyermek. A Julián-Egyesület 40 távollakó gyermeknek ad naponként meleg ebédet.

Szurkálás. Ujvidéken hangos volt vasárnap éjjel Milakov Gyóka temerini utcai korcsmája. Reggel felé azután mind sűrűbb volt a szóváltás, mire Milakov, hogy a veszekedésnek elejét vegye, a leghangosabbakat: Budosán Jótát és Szablyár Gábort a korcsmából kiutasította. Nevezettek el is távoztak s midőn a reték utcába értek, hátulról a sötétben állításuk szerint rájuk támadtak Molyac Péter és Jociés Nikola, kik Budosánt összeszurkálták. Szablyárt pedig botlalt leütötték. Budosán sérülései életveszélyesek, a letartóztatott Molyac és Jociés tagadásban vannak.

A janoshalmi bicskás végzete. Janoshalmán vasárnap délutánként hangosak a korcsmák, a duhaj legények részeg ordításától visszahangoznak az utcák. A hangos kurjongató legények között vasárnap délután a korcsmában mulatott Nagy János. Délután öt óra felé kissé berugva távozott a korcsmából mintegy tíz hasonszórú falusi jász társaságában. Alig jutottak néhány lépésnyire, amikor szembejött velük két rendőr, Halasi Kiss Sándor rendőrvezető és egy közrendőr. Nagy János bizott a túlerőben és belekötött a rendőrökbe. Egy horog volt nála, amelynek békés rendeltetése az, hogy a nágfődeles házak tetejét lerángassák vele. Nagy János ezt a horgot belevágta a rendőrvetetőbe s ruháját végig szakította. Mikor Halasi Kiss Sándor látta, hogy életveszedelemben forog, — elővette fegyverét s belelőtt Nagy Jánosba. Nagy nyomban lerogyott. Hazavitték a lakására, ahol ma reggel meghalt. A rendőr ellen nyomban megindult az eljárás, de az eddigi nyomozás azt derítette ki, hogy jogosan használta fegyverét.

A lap szerkesztéséért felel:

A SZERKESZTŐ-BIZOTTSÁG.

Zombor város üzleti tájékoztatója.

Baits Vitomir úri és női divatüzlete az „Arany Nap”-hoz. — Legjobb gyártmányú és minőségű úri és női fehérneműek, eső- és napernyők, zsebkendők, harisnyák, bőrkefűk, mellfűzők legolcsóbban csak nálam kaphatók. Bármily kötésű selyem nyakkendők 1 kor. 1

Boros hordók és kádár munkák állandóan raktáron. — E szakmába vágó munkák elfogadtnak **Federer András** kádármesternél, Zombor, Zsinagóga-utca 2. szám. 1

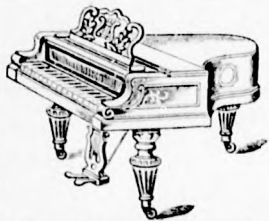
Bogdan I. hentes mester Zombor, Zrinyi-u. 9. — Ajánlja kitűnően pácolt füstölt sonkáit (utánzott kassai) a legjutányosabb árban. 2

Gräber Mihály özvegye géperőre berendezett asztalos műhelye, Zombor, Deák Ferenc-körút 8. sz. — Elvállal minden e szakmába vágó munkát. Készárúk az árúcsarnokban megtekinthetők. 1

Ij. Stempel Samu kőfaragó Zombor. — Ajánlja nagyválasztékú sírkőraktárát, továbbá mindennemű kő- és márványmunkáit. 1

Nagy bútoreladás! Olcsó! Jó! Tartós! özv. **Adler Adolfné** bútorkereskedése, asztalos és kárpitos műhelye, Zomborban, Kossuth Lajos-utca (Takarékpénztár mellett). — Nagy választék háló-, ebédlő-, nappali és úriszoba berendezésekben. Részletfizetésre is. 1

Nagy raktár elsőrendű zongorák és pianóknál **Raab Károly** hangszerkészítőnél, Zombor, Zrinyi-és Orgona-utcában. — Legolcsóbb zongorakölcsön intézet. Javítások és hangolások elfogadtnak. 2

SZUPPEK GYULA ÜVEGUDVAR ZOMBOR. Üveg, porcellán, lámpa, tükör és táblauveg gyári raktár. — E szakmában legjelentékenyebb bevásárlási forrás. 1

HIRDETÉSEK.

FIGYELEM!

A legjobb ételek és italok

úgy az étteremben, mint

házon kívül is

csakis a

„Hungária” vendéglőben

kaphatók.

(Hungária-gőzfürdő mellett)

Legjutányosabb abonement.

Erdélyi aszu, tokaji és szekszárdi

kitűnő borok

állandóan raktáron.

Kiváló tisztelettel:

Báthory György,

vendéglős.

Fix fizetés

és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket, sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. Havonkénti elérhető jövedelem 300—600 K.

Hecht Bankház Részv.-Társ.
BUDAPEST, Ferencziek tere 6.
89—34

Eladó malom.

Egy 20 lóerős, nyersolajmotorra berendezett

kétjáratú malom

f. hó 25-én délután Bácsordason szabadkézből el fog adatni. — Bővebbet

Baumann Józsefnél

Bácsordason.

8-1

KOLLÁR JÓZSEF

* könyv- és papírkereskedése, *
könyvnyomdája és könyvkötészete

ZOMBORBAN.

Ajánlja dúsan felszerelt
könyv-, papír- és írószer-raktárát.
Elvállal mindennemű
könyvnyomdai munkák,
úgy mint:

üggyévi és községi nyomtatványok,
körlevelek, mérlegek,
eljegyzési értesítők,
MEGHÍVÓK, FALRAGASZOK,
NÉVJEGYEK
stb. a legcsinosabb kivitelben való
elkészítését; úgyszintén
könyvkötészeti munkákat,
melyek a legolcsóbb árban számítatnak.

Vidéki megrendelések
gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

A Bácsmezei Agrár-Takarékpénztár Részvény-Társaság, Zombor.

Mérleg 1910. évi december hó 31-én.

V A G Y O N		T E H E R	
Készpénz	75430 57	Részvénytőke	1000000 —
Intézeti ház	120000 —	Tartalékalap	156000 —
V á l t ó k :		Fel nem vett osztalék	525 —
Bankváltók	2546381 02	Betétek	4745433 52
Jelzálogilag biztosított váltók	2811824 —	Visszleszámított váltók	1642787 75
Jelzálogkölcsonők	5366541 41	Engedményezett jelzálogkölcsonők	4758545 44
Értékpapírok és függő kamatok 1910. évi december hó 31-ig	817975 10	Jelzálogkölcsonőkből azok árfolyamkülönbözetére visszatartott összegek	42397 52
Folyó számlai követelések	1467521 66	Hitelezők (folyó számlán)	633200 72
Jelzálogkölcsonők hátr. törlesztő részletei	26564 05	Előre felvett kamatok	191850 72
Előre fizetett kamatok	76098 39	Egyenleg mint tiszta nyereség	137595 53
	13308336 20		13308336 20

Zombor, 1911. évi január hó 19-én.

A Z I G A Z G A T Ó S Á G :

Latinovits Pál s. k.
Barta Arnold s. k.
Baró Madarassy-Beck Gyula dr. s. k.
Fábry Samu s. k.

Dungyverszky Jakab s. k.
Heincz Albert s. k.
Koczkár Zsigmond s. k.
Latinovits Géza s. k.

Dr. Molnár Károly s. k.
Dr. Mikosevits Kanut s. k.
Radovánovits György s. k.
Dr. Schöber Béla s. k.

Bárany Zsigmond s. k.
Tárczay Dezső s. k.
Városy Károly s. k.

Megvizsgáltuk és rendben levőnek találtuk.

Zombor, 1911. évi január hó 19-én.

A F E L Ü G Y E L Ő B I Z O T T S Á G :

Nikolits Izidor s. k.

Dr. Balthazár Béla s. k.

Fettick György s. k.

Balla Hugó s. k.